

МІЖНАРОДНЕ ІННОВАЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**ШУЛЬЖЕНКО І.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ЛАНДАРЬ І.О., К.Т.Н., ГЕНЕРАЛЬНИЙ
ДИРЕКТОР ТОВ «КОРОНАГРО»**

Міжнародне інноваційне співробітництво для підприємств АПК є надзвичайно актуальним, особливо питання зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива.

International innovative cooperation for the enterprises of APK is extraordinarily actual, especially question of diminishing of consumption of fuel and energy resources due to introduction of energykeeping technologies and alternative types of fuel.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сьогоднішній день ,глобалізація стала найбільш актуальним еволюційним напрямом розвитку сучасного світу. Без врахування її впливу неможливий економічний розвиток жодної країни .Україна,яка не стоїть осторонь від сучасних світових тенденцій,також приймає участь у глобалізаційних процесах. Однією з форм прояву участі є активне міжнародне співробітництво у різних сферах та галузях. Зокрема,інноваційне міжнародне співробітництво є пріоритетним в сучасний стрімкий вік розвитку інформаційних та наукових технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема застосування інноваційних технологій в Україні досліджувалась такими вченими як Вавіліна Н.І.,Гуржій А.М.,Каракай Ю.В., Куранда Т.К.,Пархоменко В.Д. ,Петренко З.О. Що стосується міжнародного інноваційного співробітництва,то цей напрямок досліджений недостатньо.

Цілі статті. Дослідити основні аспекти та напрямки міжнародного інноваційного співробітництва підприємств аграрної сфери ,виявити проблеми ,які виникають в цьому процесі ,запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день глобалізація стала найбільш актуальним еволюційним напрямом розвитку сучасного світу. Без врахування її впливу неможливий економічний розвиток жодної країни .Україна,яка не стоїть осторонь від сучасних світових тенденцій,також приймає участь у глобалізаційних процесах. Однією з форм прояву участі є активне міжнародне співробітництво у різних сферах та галузях. Зокрема,інноваційне міжнародне співробітництво є пріоритетним в сучасний стрімкий вік розвитку інформаційних та наукових технологій.

З огляду на те,що Україна традиційно є аграрною країною,хотілось би дослідити розвиток міжнародного інноваційного співробітництва саме в аграрній сфері.

Одним із напрямків інноваційного співробітництва в аграрній сфері є енергозбереження.

Стабільне виробництво сільськогосподарської продукції можливе лише за умови гарантованого забезпечення підприємств агропромислового комплексу паливно-енергетичними ресурсами.

Щорічно агропромисловий комплекс споживає близько 4,2 млрд. куб. метрів природного газу, 4,98 млрд.кВт. годин електроенергії, 1,7 млн. тонн світлих нафтопродуктів.

Протягом останніх п'яти років вартість електричної і теплової енергії, природного газу, пального та інших основних видів енергоносіїв зростає у 1, 5 - 2 рази.

Тому для АПК є надзвичайно актуальним питання зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива.

Аграрний сектор має для цього величезні потенційні можливості та потребу в самозабезпеченні біологічними енергетичними ресурсами.

Україна має значний потенціал біомаси. За розрахунками експертів він оцінюється у близько 27 млн. тонн умовного палива.

Технічно доступний потенціал рідких біопалив (біодизелю та біоетанолу) з наявної сировинної бази в Україні становить близько 2,8 млн. тонн.

На сьогодні чотири спиртові заводи в Україні (Барський, Лохвицький, Лужанський, Гайсинський) оснащені обладнанням для виробництва біоетанолу. Загальна річна потужність по цих підприємствах складає 36 тис. тонн.

У 2010 році передбачається репрофілювання на виробництво біоетанолу ще 6 державних спиртових заводів. Загальна потужність складе біля 130 тис. тон. в 2010 році.

Тому, розглядаючи питання перспектив виробництва альтернативних видів палива, треба зробити відповідне розмежування відповідно до трьох унормованих потенційних джерел такого палива:

– енергетична сировина нетрадиційних поновлюваних джерел та видів біологічного походження, що використовується з метою виробництва альтернативного поновлюваного палива під назвою біопаливо;

– енергетична сировина нетрадиційних джерел та видів її виробництва (видобутку) техногенного і викопного походження, що використовується для виробництва альтернативного непоновлюваного палива;

– енергетичні невикопні поновлювані джерела – нетрадиційні та поновлювані джерела енергії, що використовуються з метою виробництва інших видів альтернативного поновлюваного палива, що є відмінні від біопалива.

Прикладом застосування цих інноваційних технологій в Україні є компанія ТОВ «КоронАгро». Підприємство було створено в 2006 р. з метою розвитку в Україні виробництва паливного біоетанолу, який може безпосередньо додаватися до високооктанових бензинів, підвищуючи їх якісні характеристики, служити сировиною для виробництва екологічно чистих біопалив для двигунів внутрішнього згорання та домішок до бензинів.

В 2007 р. компанія розпочала реалізацію в м. Золотоноша Проекту по будівництву першого в Україні заводу з виробництва паливного біоетанолу потужністю 100 000 тон біоетанолу і 104 000 тон кормової добавки на рік для великої рогатої худоби, свиней та птиці. Проект планується реалізувати протягом двох з половиною років – до серпня 2010 р (станом на 01.10.2009р готовність БМР – 90%).

ТОВ «КоронАгро» входить до складу Холдингу Harvest Moon East (HME), який являється успішним українським виробником зернових культур. Загальна площа землі в обробітку Холдингом в 2007 р. склала 27 тисяч гектарів, валовий збір зернових в 2007 р. перевищує 100 тис тон. Сільськогосподарські підприємства Холдингу активно розвиваються з метою повного забезпечення заводу «КоронАгро» в сировині, якою є кукуруза.

Україна має достатню кількість вільних орних земель для вирощування органічної сировини з метою виробництва біопалив, що може стимулювати розвиток аграрних регіонів України, створювати нові робочі місця та зменшувати енергетичну залежність країни.

Постачальник технології GEA Wiegand гарантує, що продукція компанії буде повністю відповідати всім наявним вимогам та стандартам якості ЄС і США на біоетанол та відповідну кормову добавку, тобто буде якісно конкурентоспроможною.

Цінова конкурентоспроможність продукції забезпечується 30% різницею між повною собівартістю Європейських виробників та «КоронАгро» завдяки використанню сучасної технології, забезпеченню підприємства власною сировиною сільськогосподарськими підприємствами Холдингу та застосуванню ефективної системи логістики готової продукції по річкових і морських коридорах.

На ринку Європейського Союзу спостерігається стійкий дефіцит та значний розрив між потенційним попитом і пропозицією паливного біоетанолу. Директива ЄС встановила цільові показники застосування біопалив в 2005 р. на рівні 2% загального енергетичного еквіваленту палив, які використовуються в європейському транспортному секторі, в 2010 р. -5.75%, а також визначила подальше збільшення цільових показників. В 2005 р. потенційна ємність ринку біоетанолу ЄС становила 4 млн. тон, а до 2010 р. зростає до 13 млн. тон. В той же час, загальний об'єм споживання біоетанолу в ЄС в 2005 році становив близько 947 тис. тон. Темп проросту об'ємів виробництва біоетанолу підприємствами ЄС в 2005 році оцінюється в 73%, проте, при збільшенні кількості нових проектів по виробництву біоетанолу на ринку ЄС зберігається значний незадоволений попит. Ринкова доля КоронАгро на ринку ЄС не перевищить 1% в 2010 році.

В Україні ринок біоетанолу знаходиться на стадії становлення. Верховною Радою України 19.06.2009 було прийнято Закон України «Про альтернативні види палива» № 1391-14, який дає законодавчу базу для розвитку біопаливної галузі.

Основою стратегії КоронАгро на ринку паливних добавок є задоволення попиту ринку Європейського Союзу та України завдяки наявній цінній перевазі та пропозиції високоякісної продукції.

Стратегія КоронАгро в секторі кормових добавок на європейському ринку буде сфокусована на заміщенні кукурузяних добавок, які імпортується з США; на ринках СНД та Близького Сходу (Беларусь, Російська Федерація, Турція, Азербайджан та інші країни) - на взаємодії з потужними імпортерами кормових добавок і фуражної кукурузи, в Україні -на реалізації продукту виробникам м'яса та комбікормів.

Реалізація Проекту стимулює розвиток використання відновних джерел енергії в Україні. Крім того, компанія реалізує наступні заходи по ресурсозбереженню:

– в технології заводу КоронАгро використовуються рішення GEA Wiegand по збереженню теплової та електричної енергії на рівні типових для ЄС підходів;

– в технології заводу впроваджується система замкнутого циклу використання води з мікромолекулярною очисткою та зворотнім осмосом виробничої води і її циклічним використанням у виробничому процесі;

– на підприємстві будуть використовуватися парові котли Німецького виробництва, які забезпечують економічне споживання і мінімізують втрати природного газу;

– з виходом на повну проектну потужність в 2010 р. компанія планує впровадження рішень по використанню енергетичного потенціалу органічних компонентів кормових добавок шляхом отримання на їх основі синтетичного газу і відповідно зменшення споживання природного газу.

Опосередковано реалізація Проекту створює близько 2500 робочих місць в сільському господарстві, гарантуючи стабільність роботи, заробітної плати та підвищення добробуту жителів аграрних районів, а також стимулює додаткові інвестиції в сільськогосподарський сектор України, оскільки забезпечення кожного подібного заводу сировиною потребує обробітку близько 100 тис. гектарів землі.

Розроблена технологія використання біоетанолу у крекінг-процесі, що значно покращить процеси нафтопереробки, та призведе до зниження цін на паливно-мастильні матеріали для села.

Життєдіяльність та постійне зростання успіхів може забезпечити тільки система, в якій продуманий, прорахований, опрацьований та ідеально підігнаний кожен елемент. В ТОВ «КоронАгро» така система продумана, прорахована.

Висновки. Підсумовуючи все вищевикладене, хотілося б відмітити, що наведені приклади демонструють напрямки по яких повинно розвиватися сільське господарство у найближчий час. Також, можна констатувати, що врахування цих напрямків діяльності та застосування інноваційних технологій в діяльності аграрних підприємств допоможе зробити агрономічну галузь прибутковою.

Література.

1. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки» № 2623-III від 11.07.2001р. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Білорус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія // О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін. – К.: КНЕУ, 2001. – 458 с.
3. Звіт про діяльність Державного агентства України з інвестицій та інновацій. – Звіт за 2007р. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://exchange/in.gov.ua>.
4. Енергетична стратегія України на період до 2030року. Розпорядження КМУ від 15.03.2006р. №145-р. [Електронний ресурс]. – <http://www.zakon.gov.ua>.
5. Інноваційна діяльність в Україні: Монографія / [Гуржій А.М., Каракай Ю.В., Петренко З.О., Вавіліна Н.І., Куранта Т.К.]. – К.: УкрІНТЕІ, 2006. – 152с.
6. Каталог інноваційних технологій. За результатами всеукраїнського конкурсу інноваційних технологій / [за ред. д.т.н., член-кор. АПН України В.Д. Пархоменка]. – К.: УкрІНТЕІ, 2006. – 228 с.
7. Моргун Ф.Т. Бессмертная душа Украины / Ф.Т. Моргун. – К.: «Сільські вісті». – 1994. – 350 с.